

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . . . 4 frt.
 „ „ negyed évre . 2 frt.
 Előfizetheti a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében,
Traub B. és társánál, Böhm M.
 könyvkötőnél.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor
 1-szer . . . . . 6 kr
 2-szer . . . . . 5 kr
 3-szor . . . . . 4 kr
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilttérben egy sor . . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca-

A királyi ház köszönete. Ó felsége a következő legfelső kéziratot bocsátotta ki:

Kedves Tisza! Azon szerencsés családi esemény alkalmából, hogy menyem, a koronahercegnek Házmata egy leánygyermek születése által boldogítja, magyar koronám országáiból is siettek hatóságok, testületek és egyesek, részvételtjes örömet tanúsító szerencse-kívánataikat kifejezni.

Hű Magyarországom népei hagyományos ragaszkodásának ezen újabb nagybecsű bizonyítéká legbensőbb visszhangra talált szívemben s különös örömömre szolgál ezért saját, valamint a Királyné s a koronaherceg párnévében is, legmelegebb köszönetemet kijelenteni, utasítván Önt, hogy ezt magyar koronám országai egész területén, haladék nélkül közhírré tegye.

Kelt Bécsben, 1883. évi szeptember hó 9-dikén.

Ferencz József, s. k.

Bécs, 1883. szept. 14-én.

(F. M.) Nem ujság előttünk, s évek hosszú során át megszoktuk, hogy a külföldi politikusok, jobban mondva: hírlapírók, ezer éves országunkról, nemzeti munkáról, jelen alkotmányunkról s az osztrák-

magyar monarchiában való helyzetünkről semmit vagy csak édes keveset tudnak.

Ez magában véve még nem volna nagy baj. Senkit sem lehet arra kényszeríteni, hogy specialis magyar tanulmányokat tegyen; nem is követeljük azt senkitől! S ha tisztelt külföldi kartársaink a tudásnál, jobban mondva: a nem tudásnál megmaradnának, talán egy szóval se illetők őket, sőt hajlandók volnának őket tőlünk telhetőleg menteni. Nyelvünk nem világ-nyelv, (mint a német, angol vagy francia,) s azt hiszik: nem érdemes, meg, hogy nem is lehet megtanulni; ennek következtében a magyar nyelvű történeti, közjogi, politikai műveket (melyek az egyedüli hiteles kuforrások) nem használhatják. Hazai íróink nem irnak külföldi nyelven, vagy ha irnak is, az a legnagyobb ritkaság; kormányunknak pedig — sajnos — kisebb gondja is nagyobb annál, hogy pár ezer forint áldozattal néhány velős rövidségű, hazánkat és viszonyainkat a valódi világításban feltüntető francia vagy angol művet iratna és nyomattatna. Ily viszonyok között tehát nem az a csoda, hogy nem tudnak rólnk semmit, hanem az lenne igazán feltűnő, ha valamely külföldi író a valóságnak megfelelően ismerne benünket.

E jó urak azonban nem elégszenek meg azzal, hogy nem ismernek benünket s hogy nem tudnak rólnk semmit, hanem kezökbe veszik az országháborító tollat és

irnak „de nobis sine nobis.“ Így legközelebb a párisi „Journal des Debats,“ melyben pedig eddigelé nemzeti dolgainkról időnkint meglehetősen tárgyilagos cikkeket olvashattunk, a szlávok mozgalmáról szólva, Magyarország elsüllyedését jósolja, mondván, hogy: ha az Osztrák-Magyarmonarchia szlávjai azon tudatra jönnek, hogy a monarchiában ők képezik a többséget, „Magyarország előbb több elsüllyed az ellenséges tönkteleghen.“

Hát ez — megvalljuk — igen kétségbejítő jövendölés. Szerencsére, a hírlapi nyilatkozatok nem annyit érnek, mint a menyit mondanak, hanem annyit, a mennyi igazságot tartalmaznak magokban; s ha mi a „Journal des Debats“ jövendölését nem feleletesen, hanem minden oldalról megvizsgáljuk, úgy találjuk, hogy az nem állja ki a bírálatot, mert nincs benne elegendő igazság.

Újabb időben, különösen Gambetta halála óta, a francia tudós világ és sajtó keresett kacérsággal foglalkozik a szlávokkal, különösen az Osztrák-Magyar birodalom szlávjaival, úgy tüntetvén fel azokat, mint egy hatalmas népfajt, mely a tőle különböző nemzetiségeket részint magába olvasztja, részint felemészti, s a mely arra van hivatva, hogy a Duna mellett, a korhadtt Ausztria helyén (Magyarországot nem is említik) egy hatalmas, egységes birodalmat

A „Pécs” tárczája.

A müncheni képkiallítás magyar osztálya.

Három nevezetes dologról ismerik Európában Magyarországot: az „ungarische Medicinwein,“ — a tiszta-eszlári pör és az erdélyi szászok elnyomatásáról. Berlinben még a szatócok is árulnak tokajit, és tán sehol, — Magyarországon bizonyára nem hirdetik annyit a magyar borok gyógyító erejét, mint ott, sőt a mi több: a magyar nektár Berlinben olcsóbb, mint a Hegyalján! Ez már maga elárulja, különben a német „tokayer“ eredetiségét. De ez hagyján! A mig iszzák, ha tán nem dicsernek is érte, legalább nem gyaláznak, mint a tiszta-eszlári pör megindítása és tárgyalásáért, — meg a szászok elnyomatásáért. Németországban — egy-két szász atyánkfia szívességéből — még ma is számos olyan elnyomatási esetről lehet szelvében-hosszában hallani, a melyekről magok a szászok bizonyára semmit sem tudnak. Eötvösünk sines más, tudtok szerint, mint a ki a tiszta-eszlári pörben szerepel. . . . Egy szóval: a magyar név a németországi nagyközönség, hogy ne mondjam tömeg előtt, nem sokat jelent. Pedig hála geniusunknak, e század szült már egy-két olyan magyart is, a kiknek nevével

nemzetünket emlegetni fogják mindig és mindenütt, a hol csak az emberiség kimagasló szellemeiről lesz a szó. Életképességünket s haladásunkat nem az mutatja, hogy politikai önállásunkat úgy a magyar megöröztük, hanem az, hogy a világirodalomnak egy Petőfit, a műtörténelemnek egy Munkácsyt s más tereken másokat adtunk.

És ez elég önérettel tölthet el arra nézve, hogy a nemzetek nagy versenyében mi is sikra szálljunk, s magunknak tért hódítsunk.

A jelenlegi nagy világverseny, melyet valamennyi művelt nemzet festői a müncheni „üvegpalotába“ küldött műveikkel rendeztek, — fájdalom nem tünteti fel nemzetünket azon nagyságban, a melylyel kétségen kívül dicsekedhetik.

A bejárat, illetőleg az imposans sziklacsoportozat és vízeséssel diszitett nagy előcsarnoktól jobbra, szemben az osztrákok kiállításával, igen előnyös helyzetben de kis területű osztályban találjuk mindjárt elől a magyar festők műveit. Ez a helyzet is hozzájárul ahhoz, hogy sokan látogatják. Mert igen természetes, hogy aki a termen sorrendben halad át a harmadfél ezernyi tenger gyűjtemény elejét mohóbb vágy és nagyobb élvezettel fogja szemlélni, mint az utoljót, még ha tán más okok az ellenkezőt kívánnák is. Mellőzötésről tehát nem panaszkodhatunk, hanem annál inkább arról,

hogy felserdült festő-nemzedékünk nem vett olyan arányban részt a versenyen, mint tehetné és tennie kellett volna. A kik azonban kiléptek, derekban megállják helyüket.

Különösen három kép előtt szeretnek a látogatók időzni. A kik mindig a közönség izléstelenségén panaszkodnak, azt mondják, hogy a legtöbb néző a nagy vásznak, szép rámak és azok a képek előtt kiáltgatja „sehr schön“ „himmlich“ „göttlich“ stb., a melyeknek száma elébe Baedeker egy csillagot tett. Nem egészen így van; a mely mű több tekintetben és határozottan kiválík, nagy erővel vonja maga elé még a teljesen gyakorlatlan szemű látogatót is. Így vagyunk Benczurnak kiválóan sikerült művével az „Elhagyottal.“ Ez egy uri hölgyet ábrázol, kit a mellette álló apácza szomorúságában vigasztal. Ilyen egyszerű compositió ritkán ér el ilyen hatást. A nagy gond és mesteri eset, melylyel a két nő lelki állapota az arcon, a pillanat nyugalomsága és ünnepélyessége a mozdulatokban és ruházatban kifejeződik, az első látásra épen azon hurokat redzitik meg a néző lelkében, a melyekre a művész hatni akart. Zajos mult és nagy bánatról szót hozzánk a dus öltözötü uri hölgy, s ihletett magasztossággal áll mellette a vallás megtestesülése, az apácza, kinek ajkairól hallani véljük a hit sugalata vigasztaló szavakat.

alapítson. De ha azután, a francia bölcseséggel jól lakva, ezt a nagyra hivatott népfajt keressük, kutató szemeink a 678.000 négyezer kilométernyi óriás területen egy szlávot sem találunk, hanem találunk helyettük lengyeleket, cseheket, horvátokat, szerbeket, ruténeket, morvákat, szlovéneket és tótokat, mely népfajok bármelyikét — különvéve — egyedül a tiszta magyar faj is részint számos perczenttel, részint óriási mértékben felülmulja.

Igaz, hogy: ha e különböző nemzetségeket összevesszük, azok számra nézve Ausztriában és az Osztrák-Magyar birodalomban többségben vannak; de hogy e többség akár Ausztriára, akár Magyarországra, akár az Osztrák-Magyar monarchiára veszedelmes legyen, ahhoz több előfeltétel lenne szükséges. Hogy az osztrák-németekre veszedelmes legyen, ahhoz kellene, hogy a lengyelek, rutének, csehek, morvák, szlovének nemzeti és faji individualitásukról, tradícióikról és éles érdekellentéteikről lemondva, egy zászló alá esküdjenek (a mi a lehetetlenséggel határos képtelenség) s nyílt háborút izenjenek a német elemnek, a mit pedig e népfajok épenséggel nem akarnak. Hogy a Magyar-osztrák monarchiára veszedelmessé legyen, ahhoz kellene, hogy egyesülve, a Habsburg dynasztia ellen foglaljanak állást, minek még a gondolatát is leghatározottabban visszautasítjuk; hogy pedig reánk magyarokra legyen veszedelmes, ahhoz az kellene, hogy vakmerő kezeiket a magyar birodalom ügyeibe ártsák, a mit nem csak nekik, esetleges ellenségeinknek, hanem legmeghittebb szövetségeseinknek sem ajánlanánk.

A Osztrák-Magyar monarchiában tulajdonképen nincs is szláv-kérdés. Van Ausztriában cseh-kérdés, mely jogi alapon, az osztrák örökös tartományok s a dualismus érdekeinek sérelme nélkül a legmértányosabban megoldható s közeleg is megoldása felé, s van Magyarországon horvát-kérdés, mely

épen szemeink előtt keletkezett s most van az eldülés stadiumában.

Mi magyarok sem az egyiktől, sem a másiktól nem félünk. A csehek győzelmével csak nyerhetünk, mert minden valószínűség szerint megbízható szövetségeket fogunk bennök kapni; a horvátoknak pedig már eddig is megadtunk a mit csak megadhatunk. Tovább menve az engedményekben: megsértenők azon kötelességeket, melyekkel saját államiságunknak tartozunk; többet is engedve: esztelenséget követnénk el, melynek árát már a közel jövőben keservesen megadnók.

Lehetne még egy harmadik szláv-kérdés, a lengyel-kérdés. De ez nem csak hogy aggodalommal nem tölt el benünket magyarokat, hanem várva-várjuk annak, halottaiból való feltámadását, mert erős meggyőződésünk, hogy az Osztrák-magyar védelmi politika Lengyelország visszaállítására nélkül soha sem lesz tökéletes

Látjuk tehát, hogy sem az ausztriai szláv-kérdés, sem a hazai horvát kérdés nem veszedelmes Magyarországra nézve. Az első azért nem, mert Ausztria és Magyarország között szigoruan megvont közjogi korlátok vannak; a második pedig azért nem veszedelmes, mert Horvátország eddig is csak névleg tartozott Magyarországhoz, tényleg a legmesszebb menő autonomiat élvezte, a mely autonomia más függő népek előtt méltán eszményképül szolgált és szolgált. Nem hogy elsüllyednénk tehát a szláv áradatban; ellenkezőleg: mentől több helyen üti fel fejét e sokak előtt oly ijesztő rém, annál jobban szembetűnik, hogy a nagy Osztrák-Magyar birodalomnak csak egy erős, megingathatatlan központja volt, van és lehet, s ez a szabad, alkotmányos Magyarország!

A függetlenségi párt nyilatkozatáról *)

Az országgyűlési függetlenségi párt hadvezérei és közkatonái, tekintetbe véve azon fontos körülményt, hogy a felmerült horvát-kérdésben a tájékozatlan s kormányától elárult nemzet feljűk fordítja esengő szemeit s tőlők, a hazának tizenhárom próbás atyától várja a megváltó jelszót, összegyűltek s rövid tanácskozás után, egy huszonegy óra alatt nyélbe ütöttek s ékesen felsújta-sozva a világ ítélőszéke elé bocsátottak egy nyilatkozatot, melyből a ki olvasni tud: megértheti, hogy a főt tisztelt derék párt mily állást foglal el a horvát-kérdésben.

Isten látja lelkünket: mi a függetlenségi párt nyilatkozatait iránt sohasem viseltettünk s nem is viseltetünk valami nagy várakozással. — Tiszteltjük eszményképöket, mely, a mennyiben az a független Magyarország, a miénk is. Helyeseljűk egyes vezéreszméiket, bár nem tartjuk azokat mindig megvalósíthatóknak és megvalósítandóknak. Elismerjűk egyes tagjaik tehetségét. De maga a párt s különösen annak nyilatkozatait mindig visszatetszést szűlnek keblünkben. Azonban: bár mily kevés várakozással szöktünk is lenni nyilatkozataik iránt, őszintén kijelentjűk: sohasem hittük volna, hogy a függetlenségi párt a horvát-kérdésben, a jelen, napnál fényesebb körülmények között, ily nyilatkozatot tegyen.

E szerencsétlen „állásfoglalás“-t olvasva, nem tudjuk: azon vakmerőséget bámuljuk-e inkább, melylyel megtörtént dolgokat tagadnak, meg nem történeteket pedig állítanak, vagy pedig azon ügyességet melylyel a horvátok minden bűnét a kormányra kenni, a horvátokat pedig a magok pártjára nyerni iparkodnak!

Bámulatos vakmerőség (mert egyenes lábbal taposása az igazságnak és megtörtént tényeknek) az, melylyel a függetlenségi pártnyilatkozat a kormányt vádolja, a mely vádak oly mesterséggel vannak csoportosítva, oly ügyesen, az alaposág mázával bevonva vannak formulázva, hogy ember legyen a talpán, kit be nem hálózunk. De épen ez mutatja, hogy itt szándékos ferditéssel, az igazság vakmerő lábbaltaposásával, a

*) A megelőző számbunkból elkesett. Szerk.

Ugyancsak Benczur festette le az első magyar általános biztosító társaság alapító tagjait. A berlini tanácsház nagyterméből ide hozott Werner-féle kép, mely a berlini congressus szereplőit állítja élénk, épen ilyen feladatu mű, és érdekes összehasonlításra nyújt alkalmat. Benczur képe sem az igen élénk és festői elrendezés, sem az alakok hűsége és élénksége tekintetében nem áll hátrább Wernerénél. Sőt olyan sikerült alak, mint Deák Ferencz, a berlini congressus hősei közt, nem is található. Az előtérben keresztbe tett lábakkal ül Deák, szájában szivarral, épen egy jó izü adomát beszél el környezetének, rendkívül kifejező humoros arczal. A háta mögött összefont karral áll báró Eötvös József mely gondolatokba merült szemlélődő tekintettel, mely minden átmenet nélkül más, ellentétes hangulatba ejti a szemlélőt. Csak maga e két alak, az előbbi kép két alakjával mutatja, hogy Benczur nagy művészettel tudja az arczokra rálehelni a léleknek épen azon kifejezését, a melyet czéljára nézve rálehelni szükségesnek tart.

Szép kép Gyárfás „Tetemre hívása“ is. Leirom egy két szóval az alakok elrendezését; Arany jeles költeményét ugy is mindenki jól ismeri s így könnyű lesz a képről is leolvasni. A háttér jobb szögletében kísérteties gyertyafényben feszik Bárcki

Benő kiterítve; körülötte a gyászolók, kiket csak most hagyott el a lépcsőkön szembe lejövő örült Abigél, a tragedia hőse, feldunt arca és meredt szemével rémületet keltve mindenki. Jobb keze fejéhez, balja arczához nyul s vérgegyasztó hidegséggel halad lefelé. Vele szemben rémülő csoport: az előtérben jobbra egy hegedős és harezos alakjai, s egy ifjú nő, kezében koszorúval. Előtők ellentétül egy agg nő botjára támaszkodva szörnyűködik, míg a mellette álló kezeit csapja össze az örült szép leány látára, kit a háttérből mereven néz egy más ifjú nő, s az oszlop mellől egy férfi. Ezek előtt a drámai jelenetnek némi derültséget adva: egy kis lány játszik egy kutyával. A mily sikerült e compositó, ép oly mesteri maga a festés. Alig is győzik ám a látogatók a kép tárgyát találni! a mire különben meglehetősen rászorul, mert a katalóg szükségzavú jegyzete nem sokat mond, a kép keretére irt magyar szövegű költeményt pedig az angolok angolosan, a francziák francziásan, s így tovább olvasván, nem sokra mennek megértésében, ha csak egy-egy oda tévedő magyar néhány szóval nem világosít fel némelyeket a kitűnő ballada meséjéről; mikor aztán nem győzzük hallani az elragadtatás kifejezéseit. Hiába! a festés egyike a legelragadóbb művészeteknek, de elbesszéli nem tud, erre csak a költés való;

és nem nyul olyan közvetlenül a szív hurjaihoz, mint a zene, azért minél ismeretbő tárgyat jelent, hatása — a mennyiben ez az érthetőségtől függ — annál biztosabb!

Zichy „Hulló csillagok“ czimű képe phantasticus színezésével vonja magára a figyelmet. Könnyű, légies alakok keringenek a sötét űrben, fejük felett az erősen sugárzó fehér, kék, vörös, zöld csillagokkal. A színhatás meglepő, de e modor, mely Zichynek sajátja, aligha fog utánozóra találni.

Aggházy „Vásárja“ igen élénk színezésű és élettel teljes kép, mig „Fonója“-ban a beszélő alaknak arca meredt és affectáló.

A többi szintén jeles képek közül különösen kiemelendő Liezenmayer „Szt. Erzsébet“-je és Benczur Faunja a háttérben tigrissel stb. Rubens modorában Baditznak fiatal hőlgye, ki egy vén asszonyhoz adott csecsemőjét meglátogatja, hatalmas drámai erővel állítja élénk a jelenetet, mely a modern társadalmi életnek oly gyakran előforduló mozzanata. Vastag Gyula arczképeket állított ki, a mit Zichytől is láthatunk. A tájképek közül Ligethy tengerpartja és Spányi pusztája a gulyával, valamint egy erdője igen átlátszó, eleven képek.

Ha még megemlítem Mészöly és Szinyei Pálnak képeit, előbbtől egy balatonparti tájképet, utóbbtől pedig egy hegyol-

gyöngébbek eltántorítására számított lelkiismeretlenséggel van dolgunk, a mit polgártársaink iránt tartozó kötelességünk felfedni.

Ily kénségek eltántorítására számított vád először, hogy „a kormány késedelmezése a zendülést általánosította.” A kormány egy perczet sem mulasztott! A mi késedelem történt, azt a viszonyok hozták magokkal. Csak nem kell s nem szabad elfeledni, hogy a zendülés, lehet mondani: idegen területen, váratlanul és szörványosan történt. A miniszterelnök nem volt a fővárosban. Ily fontos ügyben előbb minisztertanácsot kellett tartani, azután Ő Felségének jelentést tenni s csak ezek után lehetett intézkedni, még pedig nem közvetlenül (mivel Horvátországban, fenálló törvényeink értelmében a magyar kormány maga nem intézkedhetik.) hanem a bán által, közvetve. Mind ez pedig meglehetősen időt igényel. Hozzájárul ehez a bán lemondása, mi a helyzetet teljesen és gyökeresen megváltoztatta; mely körülmény, ha csak a dolgot elhamarkodni nem akarták, alapos, minden eshetőségre kiterjedő megfontolást és tanácskozást tett szükségessé. A késedelem vádjá tehát nem állhat meg.

Második vád, hogy „a kormány elűrtte, sőt közreműködött, hogy Magyarországnak e tisztán belügyébe a közös miniszterek befolyását, sőt irányadó szerepet nyerjenek.” Hogy minő befolyást és minő irányadó szerepet vittek a tanácskozásokban a közös miniszterek, azt természetesen sem mi, sem a függetlenségiék nem tudják, sőt nem is tudhatjuk, mert e tanácskozásokról eddigelé sehol semmiféle hivatalos tudósítás meg nem jelent, s így „befolyás”-ról, „szerep”-ről igazmondó ember nem is beszélhet.

Harmadik vád, hogy a „királyi biztos katonai egyén és idegen állampolgár.” Szégyenkezve valljuk be, hogy mi, csekély értelmi tehetségünk szerint, a magyar-osztrák monarchiában katona és polgár között nem tudunk különbséget tenni. Nem hogy nem hiba, hanem határozott nyereség az ügyre nézve az, hogy a királyi biztos katona. Olyan helyre, ily viszonyok között katona kell, ki tud parancsolni és tud cselekedni. Polgár ember mindenek előtt egy kis országyűlést alkotott volna maga körül bizalmasaiból s a cselekvésre szükséges drága időt örökös deliberációban fecsérelte volna el. A választás tehát legezészerűbb volt. Hogy e katona külföldi, azt is csak helye-

selhetjük, még pedig a legnagyobb mértékben. Eltekintve attól, hogy Ő Felségének, a magyar királynak kell befolyásának lenni arra nézve, kit tegyen biztossává, sem a magyar, sem a horvát származású királyi biztos nem lehetett s nem is lett volna ment az elfogultság gyanujától; míg most részrehajlásról szó sem lehet. A kormányt tehát e választásért nem vád, hanem a legnagyobb dicséret illeti meg.

Szándékos ferdtés azon állítás, hogy „a kormány a baj orvoslását nem az alkotmányban s a törvényekben kereste.” Mindenki tudja, hogy igen is ott kereste: a királyban és a bánban. Kérdjük: a magyar kormány hibáztható-e azért, hogy a bán királynak és miniszter-társainak adott szavát megszegve, az alkotmányos intézkedést lehetetlenné tette...? Azon vád pedig, hogy „a kormány a horvát kérdést már előzetesen aként terjesztette a korona elé, hogy az ott alku tárgyává tétessék” a legenyhébben szólva: kortes fogás. Semmi sem bizonyítja e valótlanítást tények hosszú láncolata bizonyítja ellenkezőjét. Szomorú dolog, hogy egy nagy párt, mely magát derűre-borúra Magyarországnak incarnatiójaként tünteti fel, silány kortes-frázis kedvéért valótlanítást állítására vetemedik s költött, tudva költött dolgokkal a nemzet előtt lelkiismeretes kormányát, sőt magát a legszentebbet: alkotmányos királyt is gyanúsítani merészi.

S ha még e vádakkal megelégednénk! De nem! Ők még tovább is mennek. Feladatuknak tekintik „rámutatni azon mélyebb okokra, melyek a zendülést valósággal előidézték” a mi — szerintük — nem más mint „a nagy deszláv államalkotási eszme,” melynek megvalósítását a horvátok a bécsi udvartól várják „s az udvarnak hagyományos politikája őket e feltevésből még mindig nem ábrándítja ki.” De hát tehet arról az udvar, helyesebben a magyar király, hogy a horvátok örültek és hogy nem a karnak kiábrándulni? A király 17 esztendő óta alkotmányos magyar király és bűnös vakmerőséget követ el a függetlenségi párt, mikor aljas gyanujának tulánkját már a trón felé is irányítja.

Azt mondják továbbá, hogy: „e politikával szemben csak Magyarország teljes államjogi függetlenségében található fel az orvoslás.” Hiszen Magyarország — Istennek hála — ez időszert is független állam, mely alkotmányos királya alatt józan megfontolással maga intézi ügyeit! Azt mondják: „egyedül a független magyar állam képes a horvátok jólétét, szabadságát, nemzeti kifejlődését s megelégedését biztosítani az állami összetartozás érzetének s intézményeinek meglazítása nélkül.” De hiszen a horvátok azt mondják, hogy jólétük szabadságuk s kifejlődésük csak Magyarország rovására történhetik! Hiszen a horvátokban épen az összetartás érzete nincs meg! Hiszen a horvátok épen az állami összetartozás intézményeinek nem is meglazítására, hanem szétszakítására törekzenek! Nem! Az oly magyar pártból, mely a most felforgó körülmények között így nyilatkozik, nem a hazafiassági, hanem a piaci politika beszél.

Az iparos tanuló iskoláztatása.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter — a következő fontos körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóság közigazgatási bizottságához:

„Az 1872. évi VIII. t. cz. 39—55. §§-ában az iparosok kötelelességei tanonczaik (köznyelven úgynevezett mesterinasok) irányában megállapítván, egekbe közt a hivatott törvény 42. §-a az iparos kötelelességévé tette tanonczaik nevelését és tanítatását. Ez utóbbit illetőleg ugyanis a 42. §. c) pontjában elrendeltetik, hogy „Az iparos, tanonczaát, ha írni, olvasni és számolni nem tud,

ezeknek megtanulására, különben pedig az ismétlési, esti, vasárnapi, illetőleg ipariskolába járásra szorítani” köteles.

Tapasztalván azt, hogy e törvény követelményeinek érzésben mindeddig nem tettelet elég, tapasztalván különösen, hogy egyfelől magok az iparosok tanonczaik iskoláztatásával legtöbb helyen vagy semmit, vagy igen keveset, gondolnak: újból elhatároztam, hogy addig is, míg e szóban forgó ipartörvény reviziója bekövetkezik, a fennálló törvény alapján s annak kötelező rendelete erejénél fogva az iparos tanulók iskoláztatását épen oly szigorral hajtatom végre, mint a népoktatási törvény rendelkezéseit az iskolai kötelezettségre nézve végrehajtatni szoktam.

Mintthogy pedig az ipar mai fejlődése és folytonos haladása az iparost saját szakmájára nézve szakszerű tanulása kényszeríti; az iparos tanulókat épen ez okból is kényszeríteni kell az iskolai tanulásra. E czél elérhetésére elhatároztam, hogy minden oly községben, hol legalább harmincz iparos tanuló található: alsó fokú ipariskolát állítatok, melyben a népokolában szerzett általános ismeretek tovább fejlesztése mellett a rajzitanítást kivánom a tanítás központjává tenni s a tanítás fősúlyát ezen tantárgyra fektetni.

Az iparos tanuló számára szolgáló ily iskolák szervezésére épen e czéلبől adtam ki mult évi augusztus hó 16-ik napján 23.439. szám alatt kelt rendeletemet, melynek egy példányát a közigazgatási bizottságoknak ide csatolva ismételve meg is küldöm.

E szervezetben kijelöltem a tanítás tervezetét, megállapítottam a tanítási idő minimumát, mely alatt az iparos tanuló bentkint ez iskolába járni és ott tanulni tartozik, megszabtam a rendtartási szabályokat mind az iparos tanuló, mind az iparosok, mind a tanítókra nézve; elrendeltem az ily intézetek feletti felügyelet gyakorlása módját.

Midőn a felforgó ügy érdekében mindezeket célravezetőnek találtam, egyszersmind ez által elkülönözni kívántam az iparos tanuló tanítása módját a népoktatási törvényben megállapított ismételő iskolai tanítástól. Nyilvánvaló ugyanis, hogy az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 50. §-ában elrendelt ismételő iskolai oktatás azok számára rendeltetik, kik a hat évi tanfolyamban megszerzett mindennapi elemi iskolázást befejezték és a közfoglalkozásokra utaltattak; holott az iparos tanuló, kik ipari szakpályára léptek, az idetartozó ismereteket a hat évi tanfolyamu elemi iskola bevégezése után az 1872. évi VIII. t. cz. 42. §-a c) pontja alá foglalt ipariskolában szerkezhetik meg s kell, hogy ott szerezzék meg.

Az ipariskolák állítása s fenntartási költségeinek viselése első sorban az illető polgári községek kötelessége, hozzá kell hogy járuljanak e költségek viseléséhez maguk az iparos tanuló tartó mesterek, vagy az ipartársulatok és ezeken felül az iparkamarák.

Ezen iskolák vezetése, az azokra való közvetlen felügyelet az illető községeket és különösen az ott lakó iparosokat illeti, a mint ezeknek megválasztása és munkájára a fenhivatolt ide vonatkozó rendelet 20-ik lapján a 10-ik—16-ik szakaszaiban meg van állapítva.

Hogy az ily ipariskolák minden oly községben, melyben legalább 30 iparos tanuló találhatóik felállítassanak, fenntartassanak és bennök a tanítás, a kiszabott tanterv értelmében rendszeren folyjon, az a közigazgatási bizottság ügykörébe tartozik, mint ez az 1876. évi szeptember hó 2-án 20311. sz. a kelt rendelet 1. §-a 8. pontjában a közigazgatási bizottságnak kötelességévé tette.

Ez intézetek feletti föfelügyelet gyakorlása a vallás- és közoktatásügyi miniszter illeti, ki azt általában a kir. tanfelügyelők által gyakorolja, kik a számukra kiadott utasítás szerint a közigazgatási bi-

dalon pihenő társaság s egy füben heverő nő képét, jóformán áttekintettük az egész magyar osztályt, melylyel kétségen kívül szegényt nem vallunk, jóllehet e kiállítás mind számbeli terjedelem, mind műérték tekintetében meglepően nagyszerűnek mondható. Még Éjszak-Amerika sem maradt el a versenyről, Svéd és Norvég országokkal egyetemben.

Szobor művünk egy sínes, a többi nemzetnek is nagyon kevés. Leggazdagabb Német — jelesen Poroszország kiállítása, melynek egyik legjelesebb darabját Deffreger: Fegyverkovácsa az 1809-iki tyrosi felkelés idejéből, 50.000 Markért vették meg a drezdai kir. képtár számára. Mesés összeg, s a mi közönségünk előtt teljesen érthetetlen, hogy lehet egy darab vászonért ennyi pénz „küdöbni”; mert nem is eszmél arra, hogy annak a sok milliónak — a mit pl. egyes németországi városok és fejedelmek pazar bőkezűséggel műkincsekért kiadtak — eltekintve minden más haszontól, készpénzben is dus kamatait huzzák; mert pl. egyedül Raphael híres Sixtini Madonnája ezrével vonja magához az utazókat, s adóztatja meg őket Dresda javára. Igaz tehát, hogy a művészetnek a legrealisabb értelemben is van haszna!

Dr. G. P.

zottság támogatása mellett járnak el (lásd az 1882-ik év 23,439. sz. alatt kiadott iparostanulók iskolái szervezetét 22. lap, 19. §. a) pontját.)

Gyakorolja továbbá az iparkamarák és iparegyesületek által ajánlott s az általa kinevezett és megbízott oly miniszteri biztosok által is, kik egyes községekben vagy kisebb körben együvé fogható több községben meglátogatják a fennálló iparos tanuló iskoláit s ott a helyi iparitanodai bizottságtól, az ügy folyamáról felvilágosítást szereznek és mint szemtanuk az iskolai tanítás és az iskolába járás állapotáról meggyőződnek s a reájok bízott intézetek állapotáról a tanfelügyelő utján első sorban a hatóság közigazgatási bizottságát értesítik, szükség esetén támogatását kérik s e jelentést a közigazgatási bizottság hozzám felterjeszti.

Minthogy azonban mind a közigazgatási bizottság, mind annak tanügyi előadója a kir. tanfelügyelő sokkal inkább el vannak teendőikkel halmozva, semhogy a létrehozott és területükön fennálló iparos tanuló iskoláit gyakrabban meglátogathatnák s a helyi felügyelő bizottságot, avagy a miniszteri biztosok működését közvetlenül figyelemmel kísérhetnék: szükségesnek találtam, hogy a közigazgatási bizottság és a tanfelügyelő segítségére az ország egész területére egy általános miniszteri biztosat nevezek ki, kinek kötelességévé teszem:

1. hogy a közigazgatási bizottság támogatása és a kir. tanfelügyelő vezetése és utasítása mellett minden oly községben, hol legalább 30 iparos tanuló találtatik, az iparos tanuló iskoláit, és a végre kiadott szabályrendelet értelmében felállítsa, a fentartására szükséges anyagi erőt az illető községeknek, iparosoknak, ipartársulatoknak és iparkamaráknál kieszközölje, szükség esetén mérsékelt államségély elnyerhetése végett hozzám forduljon.

Eljárásban s általában az iskola felállítására, rendezésére és fentartására tartozó minden munkájában a közigazgatási bizottság hatályos támogatását kérje és megnyerje. Kötelességé lesz a közigazgatási bizottságtól nemcsak támogatást kérni, hanem eljárása eredményét a közigazgatási bizottságnak annyszor, a mennyiszor szükséges, mindenesetre évenként legalább egyszer írásban bejelenteni.

Midőn tehát ez általános miniszteri biztosom az iparos tanuló iskoláinak e közös felügyelője miniszteriumom egyik oly közege, mint a kir. tanfelügyelő egyszer mind az iparos tanuló iskoláit illető ügyekben, közege a közigazgatási bizottságnak is.

Ha a közigazgatási bizottság közreműködésével az iparos tanuló iskoláit létrehozta s az a közvetlen felügyelőség vezetése alatt foly és virágzik, a szóban forgó általános miniszteri biztosnak, illetve az iparos tanuló iskolái közös felügyelőjének akkor is kötelessége minden iparos tanuló iskoláját évenként legalább egyszer a szükséghez képest többször is meglátogatni, az iskola állapotát megvizsgálni, a szabályok értelmében az ügyvezetést utbaigazítani s tapasztalatairól és eljárásáról egy a hatósági közigazgatási bizottságnak, mint nekem jelentést tenni.

Ezen általános miniszteri biztos hivatali egyenes összeköttetésben áll a közoktatásügyi miniszteriummal, a közigazgatási bizottsággal, a kir. tanfelügyelővel.

Ezek értelmében felhívom a közigazgatási bizottságot, hogy a fennebbiek értelmében és a felhozott törvények és azokon alapuló nendeletek szerint járjon el az iparos tanuló iskolái felállítására, fentartására és vezetésére tartozó ügyekben, — támogatása egész erélyvel mind az ezekre hivatott kir. tanfelügyelőt, mind az ezen iskolák általános felügyeletével megbízott miniszteri biztosomat.

Ily általános miniszteri biztosul neveztem ki jelenleg Jagócsi Péterffy Józsefet, ki utasítása szerint a közigazgatási bizot-

ság támogatását igénybe veendi s kit a közigazgatási bizottság hivatali figyelmébe ajánlok.

Trefort.

H i r e k .

Magas vendég. József főherceg Ő Fensége, az itt állomásozó honvéd csapatok zárgyakorlataira, vasárnap este fél 6 óra körül városunkba érkezik. A Fenség megyés püspökünk vendége lesz, azonban az ünnepélyes fogadtatás elmarad. A zárgyakorlatok után, ehó 18-án, a főherceg gyanacsak az esti vonattal tavózik városunkból.

Kegeyelmi tény. Azon alkalmából, hogy a királyi házban, a trónörökös családjában Erzsébet főhercegnő születése által öröndetes családi esemény következett be, Ő Felsége, Kozma Sándor kir. főügyész felterjesztésére, számos elíteltnek kegyelmezett meg. A megkegyelmezettek között törvényszékünk területéről 8 elítelt kapott királyi kegyelmet, mely ténnyt Zsolnaya György kir. ügyész ehó 11-én délután 5 óra körül adta tudtára az egyebelhivott elíteltnek, a megkegyelmezetteket szabadlábra bocsátván, a többieket pedig alkalmi beszéddel intvén a jó magaviseletre s a megtérésre.

Ezedüvli megérkezése. Ma d. u. 1/2 4 óra körül érkezik vissza városunkba ezredünk a pesti nagy hadgyakorlatokról. A velük volt tartalékosok pedig tegnap érkezvén haza, ma szabadságotatnak.

Iskolatársi örszajóvetel. Husz évvel ezelőtt, 1863-ban érettejségi tett iskolatársak, megbeszélésük folytán ehó 11-én este találkoztak Pécssett. Másnap a lyceum templomban ünnepélyes misét hallgattak, melyet volt tanárunk, Dr. Szeredy joglyceumii prodirector olvasott. Délben nagy ebéd volt a Nádor szállóában, mely kedélyesen, számos felköszöntővel s cigányzene mellett folyt le. Az iskolatársak, kik majdnem negyed század után összejöttek, hogy egymással baráti kézszeritást váltsanak, következők: Udvardy Ferenc túskevári plebános, Szaüter István obrovázi plebános helyettes, Kustár Lajos káplán Zentán, Dr. Bors Emil jogtanár Pécssett, Driesz Lajos ügyvéd Pécsváradon, Vasztl Károly Baán, Májér Béla szolgabíró Dárdán, Fölker Mátyás h. plebános F. Regh, Dr. Erreth Lajos kórházi igazgató Pécssett, Kuzmics József plebános Harkanovce (Slavonia), Fő János lelkipásztor Lepsényben, Árem József seg. lelkész Mohácson, Benedek Béla honvédőhadnagy Jászberény, Cserny Gyula plebános Dárdán, Hajba Mihály plebános Toronyban, Virter Károly ügyvéd Zomborban, ifj. Jeszenszky Ferenc orsz. képviselő Bükösöden, Biró Imre h. pleb. Szalatnokon, Szijártó János plebános Kereseligetén, Krecht Ferenc plebános Szt. Dienesen, Kóbor József kir. albró Mohácson, Chalupni János plebános Abaligetén.

A vartemplom építése nagyban halad. A templom hajójában levő hatalmas oszlopok már több meter magasra emelkednek. A nyugati fal tövig lebontott s benne két érdekes római sarkóvet találtak, melyek a feliratot teljes épségükben megtartották. Az apsis szintén épül már. Az Imre kápolna muzeumának alakítottát át, mely érdemes a megtekintésre. Itt vannak egybehalmozva a talált szobrok — különösen szép és érintetlen egy XI. századból származó angyalszobor — faragványok s festmények a XI. századtól kezdve, ugy szintén a nemrég feltalált legrégibb korbeli népoltár hatalmas részei s gyönyörű zarköve. A középkori kő faragványok legritkább példányai, az altéplomb bejáratánál levő csoportozatok kitisztítva láthatók. Az építésvezetéség igen előzékeny, a látogatóknak legnagyobb sziveséggel mutatnak meg mindent, ha a bemenetre az engedély kinyerett.

Tűz. Szerdán éjjel 12 óra körül Legalább Papp Ferenc balokány-utcai háza ismeretlen okból kigyuladt s mire a tűzoltóság

megérkezett le is égett. A kár jelentékte. len, a ház biztosítva volt.

Közegészségi állapot. Pécs sz. kir. város közegészségi állapota a lefolyt hóban kielégítőnek jelezhető s viszonyitva az előző havihoz, e hóban ugy a megbetegedések, mint halálozások száma kissé emelkedett. Meghalt júliusban 77, augusztusban 80 egyén. Tulnyomók voltak e hóban a rendkívüli hőség által előidézve, az emésztő szervek heveny hurutjai, főleg kisdedek és gyermekeknek, hol e kórfaj e hóban több áldozatot kívánt, ezeken kívül csorvás és epelelak figyeltek meg sűrűbben, váltólázak azonban gyérebben mutatkoztak. A heveny fertőző kórmenek közül szórványosan vörheny lépett fel, nagy részt enyhe jelleggel, továbbá néhány ronesoló toroklobb jelentett be egy halálos kimenettel, egyéb fajai a fertőző kóroknak nem fordultak elő.

Kórházi beteg forgalom. A helybeli kórházak beteg forgalma augusztus hóban élenkiült s egybehalomlitva a mult havi forgalommal 52 eseteli szaporodást mutat. Ápolatnak ugyanis az összes helybeli kórházakban júliusban 321, augusztusban pedig 373 beteg, mely számból a városi kórházra 252, az irtalmasok kórházára 85, a bányatelepi kórházra 36 beteg esik. A városi kórházban ápoltak közül gyógyultan 96, javulva 12, javulatlanul 1 beteg bocsátattak el, további ápolás alatt maradt 129, meghalt 14. Az irtalmasok kórházában volt 85 beteg közül távozott gyógyultan 58, javulatlanul 1 beteg, ápolás alatt maradt 23, meghalt 1.

A zsidóellenes zavargások ügyében Kovács Zsigmond veszprémi püspök egyházmegyéje papságához körlevelet intézett, melyben felhívja őket, hogy mint a béke és szeretet igéjének hirdetői, oda működjenek, hogy a veszélyes belvillongástól hivoik magukat távol tartsák, mert ilyen eszeledetek nemcsak a köztörvénybe ütőznek, hanem a felebaráti szeretet parancsolatával sem egyeztetethők öseze.

Népmozgalmi adatok. Élve született Pécs város területén augusztus hóban 83 gyermek, meghalt 80 egyén, s születések tehát 3 esetel kevesebbek, levonva azonban a kórházban elhunyt 12 idegent, e hóban a születések utáni szaporulat 15. A szülöttek közt volt nemre nézve 45 fiú és 38 leány; valásra nézve r. kath. 73, ágostai 3, izraelita 7; törvényes származású 68, törvénytelen 15; iker e hóban egyszer született; házasságra lépett 10 pár. A meghaltak közül volt 42 fiú és 39 nőnemű, róm. kath. 72, ágostai 1, helvét 3, izraelita 4. A hétéven alól elhalt gyermekek közül orvosi segélyben 2 nem részesült, kiknek szülői megbüntetés végett a kapitánynál feljelentettek.

Rendőrségi statisztika. A lefolyt félévben felmerült 41 bünyű, 31 vétség 320 kihágás, 82 ipariűgy, 9 véletlen haláleset, 5 öngyilkosság, 1 tüzeset. Érkezett 1960 idegen, jelentkezett 627 helybeli és 3500 vidéki katoná, 800 iparos segéd.

Garzó Pál zalatai tanító ur, vonatkozva lapunk 71. számának „Törvényhatósági élet“ rovata alatt hozott következő soraira: „Garzó Pál zalata ref. néptanító hivatalától felfüggesztetvén, ez ellen benyújtott kérvénye a vallás-és közoktatásügyi miniszteriumhoz felterjesztetik“ egy terjedelmes nyilatkozatot küldött be szerkesztőségünkhez, mely az ügy tiszta felvilágosítását célozza. Bármilyen szivesen engedünk is tért mindennemű felvilágosításnak, ezt ezuttal miután ügye épen illetékes eldöntés alatt áll, mely iránt semmi okunk nem lehet előlegesen már bizalmatlanoknak lenni, nem tartjuk időszerűnek, de az ügy kimenetelét rokonszenves figyelemmel kísérjük, annyival is inkább, mert a szintén hozzánk küldött hivatalos bizonyítvány Garzó Pál ur érdemeiről magasztalólag nyilatkozik.

A sertésziláló terve megvalósuláshoz közeleg. Az e tárgyban tartott leg-

utóbbi bizottsági ülésben lényeges határozatot hoztak, amennyiben kimondták, hogy a tőke aláírási útján szereztetik be. Az alapítók közé beléptek Schapinger, Szontagh, Ullman, Ivánkovics, Böhm C. F., Götz Gyula, Pertl Antal, Brunner M., Záray Károly, Mészáros Vince, Farkas Antal, Fazekas Sándor és Dr. Schaurek Bódóg. Az építkezések legközelebb megkezdetnek, így kétséget nem szenved, hogy a sertész-lizalda terve mielőbb megvalósul.

Zavargások Mágocsron. Baranya Mágocsról kapjuk a következő sorokat. Bevártam az itt életbe léptetett rendszabályok hatását, hogy b. lapját az e hó 2-án lefolyt zavargásokról körülmenyesen tudósíthassam. Teszem azt most annál is inkább, miután a „Pécsi Figyelő” utolsó száma azokról említett tesz, de oly módon, mely inkább félrevezetésnek, mint tudósításnak volna nevezhető. Voltak itt zavargások, de hogy valakit elpáholtak volna, arról nincs senkinek tudomása. Épen úgy, mint a hogy a zavargásoknak oka nem az a „Pécsi Figyelő”-ben czitált s a „Függetlenség” által tovább terjesztett mondat, melynek tudására mi magunk is csak e lap útján jutottunk, és melyet szándékosan koholtak kell tartanunk mindaddig, míg azt az illető földesurat meg nem nevezi. — hanem a lelketlen bujtogatók izgatásai és a nagyban terjesztett röpíratok. Ezekre is csak egy iparos-egedelekből, inasok és kocsisokból álló tömeg hallgatott, mely este 9 órakor, a midőn a helység békeszerető lakósa nyugalomra hajtotta fejét. Istóczyt éltetve végig vonult az utcán. Összeszűrt ablakok és redők jeleztek az utat, melyet vettek. De e garázdálkodás nem tartott sokáig. Az elősírt városi bíró és a helyben lakó tb. szolgabíró, Tarnóczy Lajos ur erélyes fellépésének sikerült, ámbár csak 2 pandurral rendelkeztek, a hősök közül hatot elfogni, a többit pedig szétkergetni. Másnap jelentést tettek a járási főszolgabíróknak. Radocsay Pál urnak, ki rögtön átjött városunkba és itt a legszigorubb rendszabályokat foganatosított. A lefolyt eseményekről az alispán is értesített, ki a szükség esetére katonai segílyt ígért. — Az elmúlt héten a legnagyobb rend uralkodott. Azt hisszük, hogy ez nem is fog többé zavartatni, miután így a polgárság, mint az előjáróság, derek bírákkal élén, azon vannak, hogy a szolgabíró által kiadott rendeletek szigoruan keresztül vitessenek.

Zavargás. Német-Bolyból írják, f. hó 11-én este 9 óra táján több mesterlegény, kocsis és inas Istóczyt éltetve, nagy zajjal járta be a várost, míg végre több itteni izz. lakosnak ablakait messze dörgő csapásokkal bezúrták. Sem előjárói közege, sem pedig a közönyösen a lármát néző néhány polgár nem gátolta a lelketleneket munkájokban. A bíró, ki reggel az éjjeli örök által értesített, rögtön sirogonyozta a törvényt a mohácsi szolgabíróknak, ki ismert erélyességénél fogva biztosan meg fogja büntetni a rakoncátlanokat, és intézkedik majd, hogy ily zavargások ne ismétlődjenek. Lakosságunk általában munkás, józan és békés, de egy-két izgató, is van, ki ismét talán néhány bűriüke nem férhető suhanócot a napvilágot kerülő céljaikra.

Vakmerő betörés és lopás történt mult szerdáról esüörtök virradóra a mohácsi kir. járásbírósnál, melynek hivatali helyiségébe eddig ismeretlen tettesek behatoltak, és a Wertheim-sekrényt 488 frt összeggel együtt elemelték. Vakmerőséggel határos ezen tény, mert a házban — a volt püspöki rezidenczia — meglehetősen számú katonaság is van elhelyezve és a tolvajok működését senki észre nem vette.

Harkány fürdőben mai napig volt fürdő vendég 2626, átutazó 4010 személy.

A fegyvertartásról.

Somogy vármegye, az előfordult zavargások alkalmával, a következő szabályrendeletet alkotta s miután miniszteri megerősítéssel ellátott a szomszédos törvényhatóságoknak, így nekünk is megküldötte.

1. §. Lőfegyvert (egy vagy két csövű puskát, közönséges avagy forgó pisztolyt) tartani csak is az alispán által kiadott bélyegmentes engedély mellett szabad.

2. §. A folyamodványok a fegyvertartási engedélyért az illetékes járási szolgabíróhoz, (kaposvári polgármesterhez,) nyújtanók be, ki azt saját véleményes jelentése kíséretében az alispánhoz terjeszti fel.

Altalában fegyvertartási engedélyt nem kaphatnak, kik rovott előéletűek; kiknek személyi és vagyoni viszonyai nem olyanok, hogy fegyvertartási oltalomra szükségük lenne: s kik vadászati jegyet nem nyerhetnek.

Az alispánnak a fegyvertartási engedélyt közbiztonsági okokból megtagadó határozata ellen fellebezésnek csakis birtokon kívül van helye.

3. §. A kiadott fegyverengedélyekről az alispáni hivatalnál egy központi, — továbbá a szolgabíroságoknál az illető járásra néve, illetőleg Kaposvár városnál, — végre minden községnél nyilvántartás vezetendő.

4. §. A vadászati jegyek érvényességük tartalmára, továbbá az erdőörök és erdőszítek részére kiadott hatósági eskübizonyítványok a fegyvertartási engedélyt pótolják.

5. §. Mindazok, kik a jelen szabályrendelet hatályba lépte után ennek intézkedései ellenére fegyvertartának, az 1883, XXIII. tezikben megszabott büntetésen kívül, mint kihágást elkövetők, fegyverük elkobzásával s 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, súlyosabb esetekben ezen felül még 5 napig terjedhető elzárással büntetendők.

A kiskorúakra kiszabandó pénzbüntetésekért a szülők, illetőleg gyámok felelősek.

6. §. Kereskedők, kik fegyver avagy löszert eladással foglalkozni kívánnak (ide nem értetvén a lőporárulást, mely csakis különleges belügyminiszteri jogosítvány és az e részben fennálló rendszabályok pontos megtartása mellett gyakorolható) ezen szándékukat — a kellő ellenőrzés gyakorolhatása végett — az illetékes közigazgatási hatóságnál bejelenteni tartoznak.

7. §. Vásárolton fegyver és löszertárulás általában tiltatik.

8. §. Lőfegyver avagy löszert csak azoknak adható ki, kik fegyvert engedélylyel bírnak avagy 4-ik §. kivétele alá esnek.

9. §. Puskaművesek és a 6-ik §-ban minősített kereskedők egyrésztől az elárúsítandó fegyverek és löszerek beszerzéséről másrésztől pedig az eladásról rendes könyvet vezetni kötelesek, mely utóbbiba a személyek kiknek, — és az időpont, melyben a fegyver és löszertárgyak eladattak, továbbá a fegyvertartási engedély illetőleg az ezt pótló jogosítvány, melynek felmutatása nélkül eladás nem történhetik, pontosan bejegyzendők.

10. §. Oly kereskedők, illetőleg puskművesek, kik fennebbi rendelkezések ellen vétnek, a készletben levő fegyverek és löszerek elkobzásán kívül 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, súlyosabb esetekben ezen felül még 5 napig terjedhető elzárással büntetendők; — oly kereskedők pedig, kik egy ízben már büntetve lettek, fegyver vagy löszertárulást többé nem üzhetnek.

11. §. Szolgabíró és kaposvári polgármester urnaknek ezen szabályrendelet legszigorubb ellenőrzés és foganatosítása, a fegyver és löszert eladási jegyzékeknek több ízben, de negyedévenként legalább is egyszer mulhatlanul leendő átvizsgálása, nemkülönbben a lőporárulást szoros ellenőrzése is elengedhetlen feladatukká tétetik.

12. §. Az 1869. évi 236, az 1875. évi 206, és az 1879. évi 257. számú közgyűlési határozatok hatályon kívül helyeztetnek.

Magyar királyi belügyminiszter. Jelen szabályrendeletet az 1879. évi XL. törvény-cikk 5, §-a alapján ezzel megerősitem. Budapest, 1883. évi július hó 8-án. A miniszteri megbízásával Lukács György s. k. miniszteri tanácsos. (P. H.)

Szabályzat, a m. k. tudomány-egyetemek és kir. jogakadémiák tanulmányi és vizsgálati rendjét illetőleg.

Kiadott a vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter, 1883. évi 28.291. számú rendeletével.)

(Folyt. és vége.)

IV.

Általános határozatok.

28. §. A félév beszámíthatására megkívántatik, miszerint hetenkint legalább 20 óra kimutatassék.

Ezen hetenkinti 20 órába az élőnyelveken kívül bármely tanulmányi szakban hallgatott leztekét betudandók, a más karban választott ingyenes órák kizárásával.

Óraátzámításnak csak egymásra közvetlenül következő félévek között van helye.

Az óraátzámítás külön engedély nélkül történik, ha azon félévben, melyre az átszámítás eszközözendő, legalább 15 beszámítható óra van.

Öt óránál többre terjedő óraátzámítást csak a kar engedélyezhet.

29. §. Hogy valaki pályavégzett joghallgatónak tekintethessék, és az államvizsgálatok vagy szigorlatokhoz megkívántató végvizonyítványt nyújtathassék, nyolcz teljesen beszámítható félévet kell kimutatnia, melynél döntő az, hogy az alapvizsgálatokat a maga idején letette, s a 8 félévet a kiszabott óraszám haligatásával fejezte be, úgy, hogy mindazon tantárgyakból, melyek a két alapvizsgán, a két államvizsgálaton és a szigorlatokon mint vizsgálati tárgyak követeltetnek, legalább egy-egy félévi kollegiumot hallgatott legyen.

Megjegyeztetik, hogy a törvénykezési főkollegium után a perenkívüli eljárásból és a büntetőügyi főkollegium után a kihágásokról szóló részből külön kollegium nem kívántatik.

30. §. Főkollegiumnak csak az tekintethető, mely hetenkinti 5 órában tartatik, kivétetvén a római jog a melyből 8, a pénzügytan, közigazgatási jog pénzügyi jog statisztika, melyből 4—4, és a nemzetközi jog, a melyből 3 óra a főkollegium.

A tanárok nagyobb vagy kisebb óraszámú kollegiumokat is hirdethetnek, de minden tárgyból évenként legalább egy félévi főkollegium az itt megjelölt óraszámban tartandó.

Magától értetik, hogy a jelen §-ban megállapítottnál magasabb óraszámúban hallgatott kollegiumok, a hallgatóra nézve a szabályszerű főkollegiumok érvényével bírnak.

31. §. Azonkivül minden joghallgató, a ki az 1882—3. tanévvel kezdte tanulmányát, köteles tanpályája alatt két félévi kollegiumot hallgatni a történelemből, melyek közül legalább az egyiknek az egyetemes történelem legújabbkori részéből kell vétetnie; továbbá köteles egy bölcsészeti kollegiumot is hallgatni a bölcsészeti karnál. Ugy a történeti, mint a bölcsészeti kollegium hetenkinti 4 órából álló legyen.

A köteles tantárgyakon kívül hallgatásra ajánlitatik: az államszámviteltan, bányaajog, törvényszéki orvostan, közegészség-tan és nemzetközi magánjog.

V.

Átmeneti intézkedések.

32. §. A második alapvizsgálat az 1883/4. tanév szeptemberi terminusán és a pótvizsgálat az 1883/4. tanév novemberi határidején az eddigi tárgysorozat szerint teendő; az 1884-ik év januártól kezdve

azonban, már csak a jelen rendtartás szerint tehető.

A pénzügytani főkollegiumnak a második évben való hallgatása a második alapvizsgálatra bocsátásuk kellekét nem képezi azoknál, a kik 1883/4. előtt négy beszámítható félévet befejeztek.

33. §. Az államvizsgálatok az 1883. évi május 18-án 11630. sz. a. kelt rendelet kihirdetésével megszűnésük jövőre a szigorúlatok és a félévbeszámítások előfeltételei lenni. A nevezett naptól, illetőleg ezen szabályzat kihirdetésétől fogva az államvizsgálatok csak a 18. és 19. §-okban megjelölt tárgysorozat szerint tehetőek és azokra csak azok bocsáthatók, a kik a nyolcz félévet szabályszerűen végezték s végbizonyítványt mutatnak fel.

34. §. A kik az államvizsgálatot az eddigi rendszer értelmében az egyetemen a hatodik félév után vagy később kiállották, azoknak az ugy számít, mint ha a jelen szabályzat szerint tették volna le, s kapcsolatban a jogvégeztséggel, az 1883. I. t.-cz.-ben megszabott minősítő jeleggel bír.

35. §. Azon joghallgatóknak, a kik az 1882/3. tanév végeig tényleg nyolcz félévet hallgattak, habár az előírt államvizsgálatok valamelyikét nem a rendes időben vagy egyáltalán nem is tették le, a jogi végbizonyítványt kiszolgáltatják.

36. §. Azok, a kik az 1882/3. tanév végeig tényleg hallgatott 8 félévük alapján nyertek végbizonyítványt, de államtudományi államvizsgálatot nem tettek, valamint azok is, kik az 1883. évi szeptemberi terminusban a II. alapvizsgálatot az eddigi tárgysorozat szerint tették le, ha államtudományi államvizsgálatra bocsátatnak, a pénzügytanból is vizsgálandók, míg azok kik már államtudományi vizsgálati bizonyítványt nyertek és jogtudományi államvizsgálatot is óhajtanak tenni, ez alkalommal a közgazgatási jogból nem kérdeződik.

Közgazdaság.

A „Pécsi kereskedelmi és iparkamara” évi jelentése.

(Folyt.)

De ha mindezt nem is áll vala a pécsi szőlőkivitel útjába, azt mégsem lehetett volna fentartani; mert Pécsen, hol az említett finom csemegefajokat passióból és nem speculációból tenyésztik — a szőlő kilóját az exporteur 20—22 kron alól nem igen veheti. Aztán Pécsen az export szőlőt egy gazdtól csak kis mennyiségben lehet venni s a szőlőt 1—2 órányira is eső hegyvidéken kell összegyűjteni s onnan a rozsghegyi utak miatt napszámos nőekkel kosaranként lehordatni. Már most ha ehhez a kosár árát, a csomagolás és a vasuti szállítás ez idő szerint még nagyon magas díját és a vállalkozó hasznát vesszük, oly ára lesz a szőlőnek, melylyel más vidékek versenye mellett az itteni vállalkozó nem boldogulhat.

Nagy-Maros ezért örvend oly nagy szőlőkivitelnek, mert ott a kivitelre maguk a termelők szövetkeznek. A szövetkezet egy tagja a kivitel idejében a fogyasztási piacokon tartózkodik s a teljes vagonrakományként érkező szőlőt a vevőkkel való közvetlen érintkezés mellett adja el. Továbbá Nagy-Marosnak még azon előnye van, hogy szőlőhegye közvetlenül a Duna mellett van s így a szőlőküldeményeknek a hajóállomásokhoz való vitele nem nagy veszéllyel és költséggel jár.

Pécs — bármilyen kitünő csemege-szőlőfajokkal dicsekedhetik is — rendszeres, tömeges szőlőkivitel az előbb említett okok miatt nem üzhet.

A kamara területén néhány dunamenti közleg exportál szőlőt, de csak Buda-

pestre. A legtöbb szőlőt Paksról viszik. A szőlőérés idejében fővárosi kofák itt leginkább a piacon vásárolják össze a szőlőt (többnyire homoki vörös dinkát) s hajón viszik a fővárosba. 1882. év őszén egy kosár szőlőt (10—12 kg.) átlag egy frton vettek; Budapesten pedig 3 frton adták el.

A szőlőszállításra igen alkalmas kosarak a pécsi kir. ügyészség felügyelete alatt álló fogházban készítettnek. Darabja fedelstül 20—25 krért kapható. E kosarak rendes vevői a n.-marosi szőlőexporteurök.

A lágymagu gyümölcs, főképp az alma a kamara területén csak kevés helyen díszlik s ritkán sikerül. Tömegesen csak a mohácsi s d.-szekcsői szigeteken termeltetik s a termés hajón mind Budapestre szállítatik. Alma és körte a kamara területéről csak kevés kerül piacra. Az e tekintetben, szükségletet stajer kereskedők elégítik ki. Ezek az almákat őszkor Grác, Pettau, Marburg stb. vidéken vásárolják össze s a kamarai kerület minden jelentékenyebb lakóhelyén árulják boltokban és piacon novembertől május hó végeig. Csak Pécsre tavaly 316 m. mázsa stajer alma érkezett vasuton. Az almát kilogramként 20 krért adják. Gesztenye Somogyban a Bakony vidékén s Baranyában a Mecsek hegy oldalain, Pécsváradon, Várkonyban, Varasdon terem. A nyári gesztenye hect. 8, a téli gesztenye hect. 12 frton kelt tavaly. — Dacára, hogy az itteni gesztenye sokkal izletesebb mint az olasz, mégis sok importáltatik ide Olaszországból.

Szilva, kivált a Dráva vidékén elég terem. Piacra azonban ugy nyers, mint aszalt állapotban csak kevés kerül, mert a termelők saját házi szükségletükre vagy pálinkaégetésre használják fel. A tiszterkeveskedésekben található aszalt szilva és szilvaiz jobbra újvidéki és budapesti nagy kereskedőtől vétetik. Az aszalt szilva (zsákáru) 1882. év őszén Pécsre szállítva m. mázsánként 28—30 frtba, rákövetkező év elején pedig 30—34 frtba került. A szilvatermés a jelentésünk tárgyát képező évben ugy mennyiség, mint minőség tekintetében közepeszerű volt.

Cseresnye, meggy, kajszai és őszi barackz mind a három megyében bőven terem. Igen kívánatos volna, ha a termelők ezen izletes gyümölcsöket bő termésű években aszalnák. Aszalt gyümölcs nagyon elvélve kerül piacra s többnyire élvezhetlen állapotban. — Mint Franciaország sok községében van, ugy nálunk is nagyon helyén lenne községi aszalók felállításai, melyben a termelők bizonyos időkben gyümölcsüket csekély díjért aszalhatnák. —

4. Allattenyésztés és állatkereskedés.

Az 1882-ik év fedezetési idényére, mely márcz. 1-től júl. 1-ig tartott, az orzari teleposztályból 165 állami mén bocsátatott a tenyésztők rendelkezésére, és pedig magánosoknak bére adatott 15. fedezetési állomásokra küldetett 150 drb. E teleposztály hatáskörét képező 3 megyében a mének következőleg osztattak szét:

Baranyamegyében 14 fedezetési állomásra 39 mén.

Somogygyében 22 fedezetési állomásra 50 mén.

Tolnamegyében 22 fedezetési állomásra 61 mén.

A mének száma azonban elégtelennek bizonyult, ugy hogy a dicséretesen működő megyei lótenyésztési bizottságok előterjesztése folytán a magas miniszterium a következő évre egyelőre 10 ménnel többet engedélyezett. — Itt számbaveendők még azon mének is, melyek magánosok tulajdonát képezik ugyan, de a hatósági vizsgálat alapján nyert fedezetési engedéllyel (2 frt. díj mellett) fedezetésre használtatnak. Az ily mének tulajdonosai 100 ft. államsegélyben részesítettek. Baranyamegyében az 1882-ik évre e czélből 800 ft. engedélyeztetett.

(Folyt. köv.)

Törvényszéki csarnok.

Előadott polgári ügyek.

Kissfaludy Imre kir. tszéki bíró által:
Szeptember 11-én.

1618 p. 1882. Alagits Alajos, Freund Mór ellen, ingatlan tulajdonjoga megítélése iránt.

1779 p. 1882. Köröm Julianna, Babos János ellen, birtokjoga megítélése iránt.

3697 p. 1882. Trab János, Végh József és társai ellen, ingatlan tulajdonjoga megítélése iránt.

5307 p. 1882. Tóth Rozália, Zsikó Gábor ellen, apaság megállapítása, tartásdíj és jár. megítélése iránt.

5349 p. 1882. Ifj. Rauschenberger János, Nádas község közönsége ellen, 987 frt és jár. megítélése iránt.

5683 p. 1882. Veidinger Nándor és társai, Waldfogel Károly elleni, perők.

6557 p. 1882. Nagy Szabó Károly, Nagy Sándor Sámuel ellen, birtokba helyezés iránt.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. szept. 14-én.

	Pénzbeli árf.
1 Magyar aranyjárdék 6%	119 10
2 Magyar aranyjárdék 4%	87 25
3 Magyar papírajárdék 5%	85 90
4 Magyar vasuti kölcsön.	138 50
5 Magyar földterhementesítési kötvény.	99 —
6 Temes-bánati „ „	98 50
7 Erdélyi „ „	98 25
8 Magyar szőlődezsma váltásági „	97 25
9 Magyar nyerevény sorsjegykölcsön „	112 50
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110 10
11 Osztrák járadék papírban „	78 10
12 „ „ ezüstben „	78 45
13 „ „ aranyban „	99 65
14 Osztrák-magyar bankrészevény „	834 —
15 Magyar hitelbank részvény „	290 50
16 Osztrák hitelintézet „	293 —
17 Cs. és kir. arany „	5 67
18 20 frankos arany (Napoleond'or) „	9 50
19 Német birodalmi márka „	58 50

Közlekedés.

Vasuton.

a Mohács, Pécs és Budapest közti vasuton.

Mohácsról Pécs felé indul reggel 3 óra 23 p.
d. e. 10 óra — „

d. u. 3 óra 15 „

Pécsről Mohácsra indul reggel 6 óra 22 „
d. e. 11 óra 15 „

este 10 óra 37 „

Pécsről Budapestre indul délelőtt 11 óra 05 „
este 7 óra 16 „

Budapestről Pécsre indul reggel 8 óra 16 „
este 7 óra 15 „

Személyhajók:

Budapestről Mohácsra naponta déli 12 órakor.

Mohácsról Budapestre naponta d. e. 11 órakor.

Pósthajók:

Budapestről Zimonyig naponta 11 órakor éjjel.

Mohácsról Zimonyig naponta 8 óra 15 perczkor reggel.

Mohácsról Gyurgyevóra szerdán, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 15 perczkor.

Mohácsról Budapestre naponta 2¹/₂ órakor reggel.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felölös szerkesztő: Bodó István.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfelnek külön lakcímével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Olcsó könyvek. Konek: Egyházjog, Fésüs: Közigazgatási jog, Konek: Statistika, Kautz: Politika című könyvek, szépen be-kötve, tiszta állapotban olcsón eladók. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Donatus kápolna közelében egy 1000⁰ szőlő és présház, igen kedvező feltételek mellett megvehető.

Tőke befektetésre és gyűmölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

4-6 gymnasiális osztályt végzett ifjú gyógyszerész gya-kornoknak elfogadtatik.

Egy r. k. vallású 3 éves tanítójelölt óhajtaná valamely tiszteges házban ebéd és vacsoráért az elemi tantárgyakból, vagy gymnasiumi alsó osztályi tantárgyakból gyermekek számára órát adni. 386.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron megvehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

Egy jó családból származó leány egy családban óhajtaná jutni, hol kisebb gyermekeket tanítana és egyuttal a házi teendőket is végezné.

HIRDETÉSEK.

Alulírott tisztelettel hívja fel a t. cz. közönség figyelmét a legjelesebb és legújabb

hangszerekkel

bőven felszerelt

zongora- és harmonium-raktárára.

Alulírott raktár-tulajdonosnál a legkülönbözőbb igények kielégítést találhatnak, — akár **vétel útján**, — akár **havi bérlet** illetőleg, sőt eladási esetben — **cseré útján** használt zongorákat is átvesz.

E raktárból való hangszerek jóságáért kezességet biztosít

Schaurek József
185 Pécsset, O-posta-utca 32. sz.

Kitünő összetételű és elismert jóságú
üszög és rozsdá elleni

magcsávázó szer.

Kapható Csurgay Kálmán
gyógyszerésznél
Dunaszekesón.

Egy két hectoliter buzára elégséges csomag ára használati utasítással 30 kr. Nagyobb megrendelésnél (legalább 10 csomag) 1 csomag 25 kr. — Ismét eladók megfelelő árleengedésben részesülnek.

396.

1289. sz. 1883.

15351. szám.
1883.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy a pécsi takarékpénztár végrehajthatónak, Laus János végrehajtást szenvedett elleni 300 frt tőke, ennek 1882. évi november hó 15-ik napjától számítandó 8% kamatai 17 frt 65 kr., per, 9 frt 65 kr. végrehajtás folyamodási és 12 frt 15 kr. árverés folyamodási, és követelések valamint a még netán felmerülő költségek kielégítésére következő ingatlanok u.:

1. A kiskozári 148. sz. tjkben foglalt f. 1117/b. hszsz. a. szőlő és pince 668 frt, ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Kiskozár községben a községi bírói lakban 1883. évi október hó 31-ik napjának d. u. 2 órájában megtartandó nyilvános árverésen, szükség esetében a kikiáltási mint becésár alól is eladatni fog u.:

2. Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan kikiáltási mint becésár 10%-kát vagyis 66 frt 80 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

3. A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első részt az árveréstől számítandó 14 nap, a második részt 1 hónap, és a harmadik részt a bánatpénz betudásával két hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó, mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. tszék mint tkkvi hatóságnak Pécsset, 1883. augusztus 18-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Karay,
kir. törvényszéki jegyző.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési ministerium az 1883. évi augusztus hó 31. kelt 15355 számú rendeletével a budapest-eszéki és pécs-varasdi államúton lévő több műtárgy újra építési és javítási munkálatai helyreállítását 6089 frt 39 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálatok fogantatásának biztosítása czéljából az 1883. szeptember hó 21. napjának 10. órájára a baranyamegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel allatott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 10. órájáig a nevezett hivatalhoz annyiaval inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Pécsset, 1883. szeptember 7-én.

Baranyamegyei m. kir. építészeti hivatal.

392

Egy nem új, de jókarban levő

Meidinger kályha

kerestetik megvétel végett. Értesítés a „Pécs“ kiadó hivatalában.

397.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy építkezés miatt üzlet-helyiséget ideiglenesen elhagynom kellett s üzletemet

Fő-utca a városház épületében levő bolthelyiségbe

(Hamerli J. ur keztyü-üzlete mellett) tettem át.

Ez utóbbi azonban oly szűk, hogy nagyárúkeszletemet abban el nem helyezhetem s így engedve a kényszerűségnek, árucikkeimet tetemesen le-szállított árak mellett kiárúsítom.

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Kepes Kálmán.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítettek.

219

„Kellemtelen szájszag és fogfájás ellen!”

Érdem-éremmel kitüntetett

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,
Manchesteri lakos által feltalált

és

osztrák csá-
szári kizáró-
lagos magyar kir.
szabadalmat
nyert

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Szopiana-szájszesz a száj- és orr-üregnek (oldvas vagy műfogak, dohányzás vagy bármi más okból eredő) minden bűzét nyomtalanul eltávolítja.
2. Erősíti a pertyuhát foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, megrögzött fogfájó kiújulást, vödi a fogak zománcát és óv a fogfájás ellen.
3. A száj- és orrürege mindenemü sulyos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, üdíti és pirostja a foghúst és edzi a nyakharántát.
4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog husa pár csepp-, vízzel nem melegegített szájszeszszel megnedvesítetik.
5. Diphtheritis és más torokbajoknak igen sikeres gargalizáló szer.

Ára kicsinyben egy üvegnek

1 forint 25 kr. o. é.

Raktárak: Sípócz István gyógyszerésznél Pécsen, Török József gyógyszerésznél Budapesten és minden nagyobb vidéki gyógyszeriarban. **Biró János** gyógyszerész urnál Kolozsvárott.

Főraktár

Dr. Schulhof Adolf urnál
Pécsen.

Több mint 800 elismerő bizonyítványok orvosi tekintélyektől elomutathatók.

686 sz.
végr. 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi tek. kir. járásbírótság f. évi 6728, 6597, 5637, 6652, 6858, 7011 és 7128 számú végzése által Mörpurgé & Parente, Eisner József, Hedrich & Strausz, Sternfeld Ignác, Fünk Eduárd és Pischinger L. & Sohn részére Schön S. ellen 224 frt 92 kr., 500 frt, 118 frt 50 kr., 138 frt 29 kr., 315 frt 76 kr., 64 frt 45 kr. és 52 frt 37 kr. tőke s járulékai erejéig elrendelt biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával bírõilag felül és lefoglalt és 305 frt 70 kr-ra becsült butor, ágy- és uhanemből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a 6940/1883 sz. kiküldést rendelõ végzés folytán a helyszínén, vagyis Pécsen alperes lakásán leendő eszközzésére 1883-ik év szeptember hó 19-ik napjának délelõtt 9 órája határidõül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérõnek besáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendõ ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendõ.

Kelt Pécsen 1883-ik évi szeptember hó 5. napján.

Kremmer Fercnez,
kir. bir. végrehajtó.

398

8322 sz.
1883.

Bérleti hirdetmény.

Pécs sz. kir. köztörvényhatóságának f. évi 1883/8138 sz. határozatával a várostanács háza épületnek létező s a király (fő) utczára nyíló 4-ik számú Markos Dávid féle a 7-ik sz. Obetko Zsigmond-féle és a 8-ik számú Kepes Kálmán-féle üzleti helyiségeknek 1884-ik évi április hó 1-tõl számítandó, három évre leendő ismét bérbe adására nézve, zárt ajánlati tárgyalással egybekötött második árverés megtartása rendeltetvén el, ennek eszközzésére, határidõül folyó hó szept. 18-ik napjának dél elõtti 10 órája tüzett ki.

Értesítettek ennél fogva a bérleti óhajtók, hogy az elrendelt árverés a város tanács háza II-ik emeleten levő gazdasági tanácsnok hivatalos helyiségben fog a kitzütött idõben megtartatni. az ezen bérletre vonatkozólag beadandó zárt ajánlatok pedig folyó hó szeptember 17-én délután 5 óráig mint záros határidõben a polgármesteri hivatalnál nyujtandók be.

Egyuttal tájékozás végett megjegyeztetik, hogy a kérdéses bérlet feltételei az árverés megtartásával megbízott Decleva Vilmos 1-sõ aljegyzõ urnál a hivatalos órak alatt bárki által betekinthezõk, valamint hogy a most érintett feltételek értelmében, a szóbeli árverezõk bánatpénzül a jelenlegi bér összegnek 10 %-át az árverészkor letenni tartoznak, a zárt ajánlatokhoz pedig az ígérendõ összegnek 10 %-a esatolandó.

Kelt Pécsen, 1883. évi szeptember hó 9-én.

Pécs sz. kir. város Tanácsa.

399